

ИЗВЈЕШТАЈ

**О ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ
АГЕНЦИЈЕ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИОНА ДОКУМЕНТА,
ЕВИДЕНЦИЈУ И РАЗМЈЕНУ ПОДАТАКА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2010. ГОДИНУ**

Број: 01-03-07-16-1-436/11

Сарајево, мај 2011. године

САДРЖАЈ

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ	5
1. Увод.....	5
2. Поступање по ранијим препорукама.....	5
3. Систем интерних контрола	6
4. Буџет	7
5. Финансијски извјештаји.....	9
6. Преглед расхода буџета	9
6.1. Текући издаци	9
6.2. Капитални издаци	14
7. Биланс стања	15
8. Јавне набавке	16
9. Приходи.....	17
10. Остало.....	18
11. Кореспонденција	18
III ПРИЛОГ.....	20
ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА	20
Изјава о одговорностима руководства	
Преглед расхода буџета за 2010. годину	
Биланс стања на дан 31.12.2010. године	

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Увод

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја и усклађености пословања са одговарајућим законима и прописима за годину која се завршава 31. децембра 2010. године у **Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција)

Одговорност руководства

Руководство Агенције је одговорно за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ. Ова одговорност укључује и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе усљед преваре или грешке.

Поред одговорности за припрему и презентацију финансијских извјештаја, руководство Агенције је такође одговорно да обезбиједи да су финансијске трансакције и информације које су приказане у финансијским извјештајима усклађене са одговарајућим законима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ, број 12/06) и Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просуђивању ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима усљед преваре или грешке. Приликом процјене ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу осмишљавања ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и систем интерних контрола.

Поред одговорности за изражавање мишљења о финансијским извјештајима, наша одговорност је изражавање мишљења о томе да ли су финансијске трансакције и информације које су приказане у финансијским извјештајима, по свим битним питањима, усклађене са одговарајућим законима. Ова одговорност укључује обављање процедура како би добили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене које су одређене законом. Ове процедуре укључују процјену ризика од значајних неслагања са законима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, по свим битним питањима, стање имовине и обавеза на 31. децембра 2010. године и резултате пословања и извршења буџета за годину која се завршила на наведени датум у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

Финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима биле су у свим значајним аспектима усклађене са одговарајућим законима и прописима.

Истицање предмета

Не изражавајући резерву на дато мишљење, скрећемо пажњу на тачку 6.1. Извјештаја у дијелу који се односи на ангажовање запослених по уговору о дјелу за обављање послова систематизованих радних мјеста.

Сарајево, 25.05.2011. године

Замјеник генералног ревизора

Џевад Некић

Генерални ревизор

Миленко Шего

II НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

1. Увод

Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ основана је Законом о Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података (Службени гласник БиХ број 56/08). Агенција је управна организација у оквиру Министарства цивилних послова БиХ задужена за област идентификационих докумената, складиштење, персонализацију и транспорт докумената, те централно вођење евиденција и размјену податка између надлежних органа у БиХ. Агенција је надлежна за техничко одржавање и електронско архивирање података, те за сарадњу са међународним институцијама задуженим за област идентификационих докумената.

Агенцијом руководи директор који је за свој рад одговоран министру цивилних послова и Савјету министара БиХ. Директор и замјеник се бирају на основу Закона о министарским именованима Савјета министара и другим именованима БиХ. Савјет министара БиХ је именовоо директора Агенције и његовог замјеника 04.06.2009. године.

2. Поступање по ранијим препорукама

Канцеларија за ревизију институција БиХ (у даљем тексту: Канцеларија) извршила је финансијску ревизију Агенције за 2009. годину о чему је сачињен Извјештај о ревизији у коме је изражено позитивно мишљење са истицањем предмета на набавке путем преговарачких поступака и провођење пописа, те констатоване разлике између пописаних и евидентираних таблица.

Агенцији су предложене препоруке којима се сугерише предузимање одређених активности на унапређењу пословања и отклањању неправилности у даљем пословању.

Агенција је доставила одговор Канцеларији сагласно члану 16. став 3. Закона о ревизији о предузетим активностима ради превазилажења слабости и недостатака који су идентификовани у Извјештају о ревизији за 2009. годину.

Освртом на препоруке ревизије дате у Извјештају о ревизији за 2009. годину те увидом у предузете активности, утврдили смо сљедеће:

Реализоване препоруке:

- Констатовано је побољшање система интерних контрола који се односи на усклађивање аката Агенције и праћењу и подношењу рефундација за боловање;
- Устројена је евиденције о роковима важења уговора;
- Препоруке о провођењу отворених умјесто преговарачких поступака су реализоване код неких од набавки док су за проведене преговарачке поступке наведени разлози и образложења;

- Агенција је у задњем кварталу предузела активности на утврђивању разлика које су се појавиле у инвентури регистарских таблица за 2010. годину.

Препоруке чија је реализација у току:

- За све буџетске позиције још нису обезбијеђени одговарајући параметри за реалне процјене потребних средстава (набавка материјала) али исти у великој мјери зависе и од фактора који су ван утицаја Агенције (нпр. број захтјева за издавањем докумената);
- Иако је и даље присутно ангажовање на основу уговора о дјелу за послове који су предвиђени систематизацијом, број тако ангажованих лица је знатно смањен у односу на прошлу годину.

3. Систем интерних контрола¹

Агенција је у 2010. години углавном реализовала препоруке ревизије на унапређењу система интерних контрола. Међутим, и даље даље постоји потреба за побољшањем одређених пословних процеса као што су:

- планирање појединих позиција буџета;
- праћење појединих издатака у погледу реализације уговора или достављања пратеће документације из сектора у чијој је надлежности реализација уговорених услуга;
- праћење залиха материјала обављањем повремених инвентура током године;
- сарадња између сектора у којима су више заступљени технички послови са Сектором за финансијске и правне послове у циљу реалнијег планирања буџета, класификације расхода и достављања одређене пратеће документације која се односи на поједине издатке.

На ефикасност система интерних контрола Агенције у одређеној мјери су утицали фактори као што су флукуација запослених на радним мјестима, непопуњеност појединих сектора те формирање регионалних центара. Из прегледа динамике запошљавања може се утврдити да је у Агенцију путем екстерних и интерних конкурса током године дошло 55 запослених, а отишло 30 запослених, док је 14 запослених отишло из Агенције у друге институције. Осим тога, на успостављање ефикаснијег система интерних контрола који се односи на стална средства, по нашем мишљењу, утиче начин обављања споменутих послова ангажовањем путем уговора о дјелу, а не сталним ангажовањем неког ко је запослен у Агенцији.

Агенција испуњава критеријуме за организовање интерне ревизије, а Правилником о систематизацији радних мјеста предвиђено је радно мјесто интерног ревизора које је, због преласка запосленог у другу институцију, од октобра 2010. године упражњено.

¹ Систем интерних контрола је јединствен процес којег уводи руководство и запослени институције, а осмишљен је за пружање разумног увјерења да се у извршавању мисије институције постижу сљедећи општи циљеви: ефикасне пословне операције, поуздано финансијско извјештавање, усклађеност пословања са законима и прописима и заштита имовине.

Препоручујемо Агенцији да успостављањем адекватне сарадње свих организационих дијелова обезбиједи услове за успостављање ефикаснијег система интерних контрола.

4. Буџет

- **Планирање и извршење буџета**

Агенција је поднијела буџетски захтјев у износу од 16.007.000 КМ са планираним бројем од 174 запослених, те је у фази усаглашавања буџета сачинила кориговани захтјев у истом износу али за 155 запослених. Законом о буџету институција БиХ одобрена су средства у износу од 14.697.000 КМ, од чега за текуће издатке у износу од 12.197.000 КМ и капиталне издатке 2.500.000 КМ. Структура средстава за текуће и капиталне издатке је измијењена одобреним реструктурирањем средстава којим су умањена средства за текуће издатке у износу од 588.900 КМ, а у истом износу повећана средстава за капиталне издатке. Осим споменутих средстава Агенцији су на располагању била и слjedeћа средства:

- Неутрошена средства за вишегодишње капиталне издатке из 2009. године у износу од 55.000 КМ чија је намјена развој система телекомуникација (SDH мрежа);
- Износ од 174.243 КМ је остатак неутрошених средстава из донације Владе Шведске за пројекат увезивања општина у процесу издавања биометријских пасоша (средства намијењена за капиталне издатке);
- Средства за суфинансирања пројеката Европске уније у износу од 488.958 КМ која су обезбијеђена са позиције директних трансфера из буџета и намијењена за капиталне издатке;
- Дио средстава акумулираног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације БиХ у износу од 2.000.000 КМ. Средства су по Одлуци Савјета министара БиХ² намијењена за финансирање провођења обавеза из Закона о радном времену и набавку система, опреме и потрошног материјала издавања картица за дигиталне тахографе (у даљем тексту: Пројекат тахографи). За реализацију одлуке задужена је Агенција у сарадњи са Министарством комуникација и транспорта БиХ и Министарством финансија и трезора БиХ. Према распореду намјенских средстава програма посебних намјена који је Агенција доставила Министарству финансија и трезора БиХ, планирана су средства за текуће издатке у износу од 471.867 КМ и капиталне издатке 1.528.133 КМ.

Тиме су укупна средства која су била на располагању Агенцији износила 17.415.201 КМ од чега се на текуће издатке односило 12.079.967 КМ, а капиталне издатке 5.335.234 КМ.

Одлуком о реструктурирању средстава из августа 2010. године извршена су значајна смањења средстава за набавку материјала (938.400 КМ) и издатке за услуге превоза и горива на име повећања средстава за текуће одржавање (384.500 КМ) и већ споменуте капиталне издатке. Првобитно планираним средствима за набавку материјала планирана су средства за личне карте и

² Одлука о финансирању провођења обавеза из Закона о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евидентирање у друмском превозу из акумулираног вишка прихода над расходима Регулаторне агенције за комуникације БиХ (број 272/10 од 19.10.2010. године)

регистарске таблице у износима за које се касније показало да су већи од потребних. Средства за личне карте су планирана на основу искуства из ранијег периода, када су захтјеви за бројем личних карата у изборној години били већи него иначе, што се у 2010. години није десило. Агенција је током године утврдила да не постоји повећан интерес за замјеном личних карата и да постојеће залихе могу задовољити потребе, те је вишак средстава кроз реструктурирање усмјерила за друге буџетске позиције.

Планирање материјала за регистарске таблице обављено је на основу процјена за задњи квартал 2009. године јер је процес регистрације са новим таблицама отпочео у другој половини 2009. године, те није било искуствених података о потребама за регистарским таблицама. Агенција је у првом кварталу 2010. године утврдила да су се замјене таблица обављале и у случајевима кад за то није било основа и на начин који није предвиђен правилником те је о истом обавијестила МУП-ове и Министарство комуникација и транспорта БиХ, након чега је смањена потрошња таблица, а више планирана средства кроз реструктурирање пребачена на друге буџетске позиције.

Другим реструктурирањем расхода од 24.12.2010. године извршено је умањење средстава за услуге превоза и горива у износу од 12.300 КМ на име повећања средстава за издатке телефонских и поштанских услуга због повећања послова везаних за дистрибуирање аката израђених у управном поступку.

Укупно извршење буџета Агенције је 12.865.225 КМ и приказано је у Табели I.

Анализом укупно одобреног и извршеног буџета констатовали смо да је за неке од расхода доста низак проценат реализације:

- На извршење позиције бруто плата и накнада у проценту од 85 % је утицала реализована динамика запошљавања која није остварена у складу са планираном због одласка запослених из Агенције, интерних премјештаја између сједишта и регионалних центара и сигурносних провјера за државне службенике који су прошли конкурсну процедуру;
- Поништен је поступак набавке услуга одржавања софтвера за анализу сигурности система што је утицало на реализацију позиције издатака за текуће одржавање;
- Највеће одступање између одобреног и реализованог буџета утврђено је на позицији капиталних издатака за које је било одобрено укупно 5.335.234 КМ (из свих напријед споменутих извора) док је реализовани износ 2.468.701 КМ. Капитални издаци нису реализовани у одобреном износу јер до краја године нису окончани поступци јавних набавки (систем за Пројекат тахографи), док су за окончане поступке из донираних средстава закључени уговори те ће њихова реализација бити евидентирана у 2011. години (донација Владе Шведске и буџетска средства за суфинансирање IPA пројекта).

Препоручујемо Агенцији да приликом планирања буџетских позиција максимално користи све расположиве евиденције и показатеље на основу којих се могу барем приближно планирати потребне количине.

- **Планирани и реализовани програмски задаци**

Програмом рада Агенције планиране су активности које се односе на сљедеће сегменте рада и надлежности Агенције:

- побољшање функционалности и правни оквир;
- одржавање евиденција у складу са Законом о Агенцији;
- размјена података и ефикасније администрирање система;
- телекомуникације и анализа безбједности система;
- управљање људским ресурсима;
- успостављање регионалних центара у складу са организацијом;
- односи са јавношћу и сарадња са страним институцијама и донаторима.

У Извјештају о раду Агенције, као кључне активности Агенције које су обиљежиле 2010. годину наведено је сљедеће:

- допринос Агенције и учешће у активностима на успостављању безвизног режима успјешним успостављањем персонализације биометријских пасоша;
- усвајање стратегије развоја Агенције до 2015. године која позиционира Агенцију као кључну институцију у области ИД докумената;
- увођење биометријских пасоша 'друге генерације' са новом врстом контроле приступа;
- увођење система којим се обезбјеђује највиши ниво сигурности приступа ресурсима Агенције;
- имплементација система провјере сличног оном који је уведен приликом издавања биометријских пасоша и за издавање личних докумената (личних карата);
- предложено је и прихваћено рјешавање смјештајних капацитета Агенције.

5. Финансијски извјештаји

Агенција је у складу са Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ, број 33/07) сачинила годишњи финансијски извјештај за 2010. годину који садржи биланс стања, преглед расхода буџета по економским категоријама, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права и преглед капиталних улагања по врстама, пројектима и опреми. Такође, саставни дио годишњег финансијског извјештаја представља анализа извршења буџета која је састављена у текстуалном облику.

Агенција је сачинила годишњи финансијски извјештај за 2010. годину те исти доставила 25.02.2011. године Министарству финансија и трезора. С обзиром да Министарство финансија и трезора БиХ није успоставило контролу извјештаја која подразумијева потпуност и тачност приликом њиховог пријема, иста је вршена накнадно те су Министарству достављени измијењени и накнадно тражени обрасци.

6. Преглед расхода буџета

6.1. Текући издаци

- Бруто плате

Укупно остварене бруто плате и накнаде износе 2.720.938 КМ, од чега се на нето плате и накнаде односи 1.814.841 КМ, а на порезе и доприносе 906.097 КМ.

Просјечан број запослених током године у Агенцији је износио 135 док је стварни број запослених на дан 31.12.2010. године 143.

Планираном динамиком запошљавања у 2010. години је планиран пријем 12 новозапослених и 155 укупно запослених на крају 2010. године. Због одласка запослених из Агенције и интерних премјештаја било је неопходно попуњавати мјеста која су остала упражњена, што се одразило на провођење конкурсних процедура и попуњавање нових радних мјеста. На реализацију укупне динамике запошљавања је утицало и вријеме трајања безбједоносних провјера које након проведене конкурсне процедуре за успјешне кандидате обавља Обавјештајно-безбједоносна агенција. Агенција је у току 2010. године извршила пријем 39 запослених док је у истом периоду Агенцију напустило 14 запослених (овим бројем нису обухваћени интерни премјештаји).

Агенција је у потпуности примијенила усвојену Методологију за разврставање радних мјеста у платне разреде.

- **Накнаде трошкова запослених**

Накнаде трошкова запослених остварене током 2010. године износе 620.487 КМ. Најзначајније накнаде односе се на превоз (101.614 КМ), топли оброк (236.138 КМ) и регрес (86.881 КМ). Остале накнаде књижене у оквиру ове врсте расхода се односе на накнаде које су исплаћене за помоћ у случају смрти или теже болести (33.840 КМ) и отпремнине због одласка у пензију (11.558 КМ) за које у тестираном узорку нису утврђене неправилности.

Право на накнаду за трошкове смјештаја који су остварени у износу од 22.050 КМ остварује 5 руководећих државних службеника, а 6 остварује право на накнаду за одвојени живот који су реализовани у износу од 22.124 КМ. Накнаде су исплаћене према прописима који регулишу ове врсте накнада.

- **Путни трошкови**

Путни трошкови Агенције реализовани су у износу од 210.763 КМ, а најзначајнији се односе на трошкове смјештаја за службена путовања у земљи (40.714 КМ), трошкове дневница у земљи (97.189 КМ), трошкове превоза у иностранству (21.021 КМ), трошкове смјештаја за путовања у иностранству (26.157 КМ) и трошкове дневница у иностранству (22.051 КМ).

Увидом у евиденцију о издатим путним налозима констатовано је да се већи дио путних трошкова у земљи односи на службена путовања за обављање пословних задатака као што су: дистрибуција докумената, интервентно одржавање опреме, предзимско одржавање, преузимање и испорука опреме, одржавање састанака везаних за обављање пословних задатака на релацији сједиште-регионални центри (углавном Бањалука-Сарајево), ванредни попис опреме и сл

Током претходне ревизије утврдили смо да је, због измијењене организационе структуре Агенције и флукуације запослених, потребно унаприједити систем интерних контрола овог процеса дефинисањем процедуре издавања, попуњавања и правдања налога за службено путовање. На основу сугестија ревизије, Агенција је у фебруару 2011. године измијенила правила којим су прецизније дефинисане процедуре и обавезе у вези са издавањем и правдањем налога те вођењем евиденција.

- **Издаци телефонских и поштанских услуга**

Издаци телефонских и поштанских услуга реализовани су у износу од 157.466 КМ, а односе се на издатке за фиксне телефоне (65.573 КМ), мобилне телефоне (23.280 КМ), издатке за интернет (33.019 КМ) и издатке за поштанске услуге (37.594 КМ).

Издаци за мобилне телефоне: Интерним актима Агенције утврђено је право на кориштење мобилних телефона за 46 запослених са утврђеним мјесечним лимитима према радном мјесту: директор 500 КМ, замјеник 250 КМ, руководиоци основних организационих јединица 150 КМ, руководиоци унутрашњих организационих јединица 70 КМ, портпарол и возач по 40 КМ. За 20 радних мјеста одобрено је кориштење пакета са ограничењима од 12 КМ мјесечно, колико износи претплата. Према информацијама које су презентирани током ревизије, Агенција планира да, у циљу рационализације трошкова, пакетом обухвати све кориснике који имају право на кориштење мобилних телефона.

У претходној ревизији уочено је да одређени број рачуна за мобилне телефоне гласе на физичко лице, а исти су унесени у ИСФУ систем, те је за прекорачења одобреног лимита вршено одбијање. Овакав начин уноса није прихватљив јер рачуни не гласе на Агенцију, те је сугерисано да се обезбиједи исплата у складу са утврђеним ограничењима. Наведени начин уноса рачуна, међутим, није утицао на тачност исказаних издатака јер су сва прекорачења по рачунима физичких лица одбијена или књижења на потраживањима.

Трошкови фиксних телефона: По основу кориштења фиксних телефона у Агенцији није донесена одлука о начину кориштења и дозвољеним износима потрошње.

Препоручујемо Агенцији да интерним актом дефинише начин кориштења фиксних телефона и дозвољене износе потрошње.

- **Набавка материјала:**

Издаци за набавку материјала реализовани су у износу од 2.791.595 КМ, а најзначајнији се односе на набавку компјутерског материјал (374.299 КМ), набавку образаца за личне карте и возачке дозволе (429.263 КМ) и издаци за регистрацију возила (1.808.023 КМ).

Издаци за личне карте и возачке дозволе односе се на набавку потврда о власништву у износу од 147.762,96 КМ и резервисања по уговору за набавку образаца личних карата и возачких дозвола у износу од 281.500 КМ.

С обзиром да се ради о материјалу који припада различитим подсистемима (регистрација возила и ЛК/ВД) мишљења смо да их је требало евидентирати на различитим аналитичким контима. Како се и једна и друга група конта налази у оквиру исте врсте расхода (економског кода), наведено књижење не утиче на тачност исказаних издатака по врсти расхода, али може утицати на реално планирање у будућем периоду, уколико се исто заснива на поређењу са извршењем у ранијем периоду, а не на основу планирања потребних количина.

Издаци за регистрацију возила односе се на набавку материјала у процесу регистрације возила (регистарских таблица и фолије за наношење боја) које су реализоване према Оквирном споразуму из 2009. године. Агенција прати реализацију Оквирног споразума али само вриједносно, а не и количински.

Мишљења смо да је потребно обезбиједити праћење реализације уговора у односу на уговорену количину, те препоручујемо Агенцији да обезбиједи и такав вид евиденције.

- **Издаци за услуге превоза и горива и текућег одржавања службених возила**

На издатке за употребу возила односе се издаци горива и мазива (103.498 КМ), услуге регистрације возила (15.908 КМ), услуге паркинг простора (6.212 КМ), издаци за текуће одржавање возила (44.247 КМ) те услуге прања и паркирања возила (3.334 КМ).

Агенција посједује 32 возила која су интерном одлуком распоређена на организационе јединице-регионалне центре, Центар за персонализацију, секторе и кабинет директора. Интерним правилником је одређено да се за возила која користе директор, замјеник директора и руководиоци основних организационих јединица налози за кориштење издају на мјесечној основи, а у свим другим случајевима се налози издају за свако конкретно возило које се након употребе враћа на мјесто предвиђено за паркирање. Агенција је путем софтвера за праћење потрошње по сваком возилу (кроз картон возила) обезбиједила евиденцију о укупно пређеним километрима и укупној потрошњи горива у литрима и КМ те податке о просјечној потрошњи горива. Картоном возила, међутим, нису обухваћене извршене оправке возила за које постоји евиденција у сектору за опште и финансијске послове са финансијским показатељима (издаци по возилу и рачуну).

Препоручујемо Агенцији да обезбиједи свеобухватну евиденцију извршених оправки, чиме се обезбјеђује праћење оправданости захтјева за оправкама.

- **Унајмљивање имовине и опреме**

Издаци за ове намјене реализовани су у износу од 2.106.405 КМ, а најзначајнији се односе на унајмљивање простора који се користи за сједиште Агенције, регионалне центре и Центар за персонализацију (510.799 КМ), закуп торњева, релеја и антенских стубова (1.092.681 КМ) и закуп дигиталних водова и канала (458.503 КМ).

У Извјештају ревизије за 2009. годину констатовали смо да неки уговори о закупу торњева и релеја нису продужени у 2009. години, односно да је истекао рок важења уговора у 2009. години, а да закуподавци нису иницирали продужење уговора. Агенција је користила закупљену имовину и опрему јер је то било неопходно за нормално функционисање система и рада Агенције. Као посљедица споменутог, на конту унајмљивања торњева, релеја и антенских стубова извршено је књижење трошкова у износу од 104.941 КМ који се односе на 2009.

годину. Добављач је фактуру за услуге закупа испоставио тек у 2010. години, те фактурисао услуге за први квартал 2010. године у износу од 72.046 КМ, мада је уговор био истекао. Након испостављања рачуна одржан је састанак са представницима добављача на коме је договорено да се изврши плаћање споменутих рачуна без обзира на период важења уговора, јер су услуге изнајмљивања торњева на којима је инсталирана опрема Агенције, заиста извршене.

Како је у међувремену Агенција обезбиједила квалитетније евиденције о уговорима, препоручујемо да убудуће Агенција преузме иницијативу приликом продужења уговора, уз истовремено праћење реализације уговорених услуга и утврђивања потреба за истим.

- **Издаци за текуће одржавање**

Издаци за текуће одржавање планирани су у износу од 1.686.500 КМ, а реализоване су у износу од 1.243.871 КМ. Најзначајнији трошкови односе се на одржавање зграда (34.391 КМ), одржавање возила (44.247 КМ), одржавање опреме: материјал (13.047 КМ) и услуге оправки и одржавања опреме (1.121.646 КМ), те услуге одржавања софтвера (26.910 КМ).

Услуге оправки и одржавање опреме односе се на набавку лиценци (311.930 КМ), одржавање телекомуникационе опреме-SDH мрежа (око 460.000 КМ), одржавање и администрацију сервера (118.224 КМ), одржавање апликације ЛК/ВД (81.432 КМ), одржавање регистра новчаних казни (42.120 КМ), побољшање система за подржавање надлежних органа (104.693 КМ) те остале услуге редовног или ванредног одржавања.

Као што се из структуре издатака види, ради се о набавкама услуга које је неопходно реализовати у циљу успостављања сигурности сваког од система на који се односи услуга одржавања. Фактурисани износи су у складу са уговореним условима, а Агенцији је сугерисано да размотри могућност уговарања услуга под још повољнијим условима.

- **Уговорене услуге**

Издаци за уговорене услуге остварени су у износу 278.486 КМ. Најзначајнији трошкови односе се на услуге јавног информисања и односа са јавношћу (33.203 КМ), услуге репрезентације (23.148 КМ) и уговоре о дјелу (188.351 КМ)

Услуге репрезентације: Правилником о поклонима и репрезентацији одређено је да се репрезентацијом сматра било који трошак који се уобичајено јавља током редовног пословања Агенције. Вањску репрезентацију користи директор Агенције, а други службеници уз одобрење директора на основу претходно поднесеног захтјева и образложења за кориштење репрезентације. Интерном одлуком одређени су износи на годишњем нивоу те је за вањску репрезентацију допуштен износ од 6.200 КМ, а за унутрашњу, у зависности од центра, од 1.200-3.600 КМ.

Рачуни за вањску репрезентацију садрже образложења углавном о томе с ким је одржан састанак али не и повод састанка. У тестираном узорку утврдили смо да се овај вид репрезентације користио приликом посјета представника страних и домаћих институција.

За трошкове унутрашње репрезентације Агенција је обезбиједила евиденцију о мјесечним трошковима унутрашње репрезентације према организационим јединицама које имају право на кориштење репрезентације и из исте се може утврдити да је годишња потрошња у оквиру утврђених лимита.

Сугеришемо Агенцији да размотри утврђивање лимита на мјесечном нивоу и појединачно за сваког корисника репрезентације у оквиру организационе јединице.

Уговори о дјелу: Путем уговора о дјелу у Агенцији је у различитим периодима године било ангажовано укупно 23 лица за обављање различитих послова, од којих су неки предвиђени систематизацијом. У зависности од врсте посла за које је вршено ангажовање путем уговора о дјелу утврђена је накнада која је за обављање послова подршке и имплементацију пројеката, одржавање објеката и послове развоја и администрације мреже углавном износила 1.000 КМ или 1.100 КМ, послове администратора од 300 до 800 КМ, а за послове информатичког консултаната и послове израде пројекта интеграције система путних исправа и одржавање постојећег система по 1.600 КМ мјесечно. Окончањем конкурсних процедура смањен је број ангажованих на пословима систематизованих радних мјеста, а укупан број ангажованих у задњем кварталу године смањен је на 12.

Препоручујемо Агенцији да ангажовање лица за послове који су утврђени систематизацијом усклади са важећим законским прописима о раду у институцијама БиХ. Мишљења смо да ангажовање путем уговора о дјелу није најефикаснији облик ангажовања за обављање послова који захтијевају сталну и непосредну комуникацију са осталим организационим дијеловима (као нпр. вођење евиденције сталних средстава), те треба размотрити прикладнији начин за обављање наведених послова (попуњавањем радног мјеста, прерасподјелом послова на стално запослене).

6.2. Капитални издаци

Као што је већ споменуто, за набавку капиталних издатака одобрена су средства у укупном износу од 5.335.234 КМ, а иста су реализована у износу од 2.468.702 КМ, те је у 2011. годину извршен пренос неутрошених намјенских средстава и неутрошених средстава вишегодишњих капиталних пројеката како слиједи:

Намјенска средства	
-Донација Владе Шведске -SIDA	135.850 КМ
-Суфинансирање IPA пројеката	488.957 КМ
-Пројекат тахографи	2.000.000 КМ
Вишегодишњи капитални пројекти	
-SDH систем преноса	476.268 КМ
-Изградња зграде у Бањој Луци за смјештај Агенције	136.135 КМ

Издаци реализовани у оквиру капиталних издатака односе се на набавку опреме (2.426.720 КМ) и набавку сталних средстава у облику права (41.982 КМ).

Најзначајнији издаци остварени у оквиру конта набавке опреме односе се на набавку компјутерске опреме (347.945 КМ), опрему за пренос податак и гласа која

се највећим дијелом односи на реализацију пројекта SDH система преноса (1.784.046 KM), електронску опрему (62.524 KM) те механичку опрему (130.310 KM).

7. Биланс стања

Укупна актива Агенције односи се на новчана средства (21.507 KM), краткорочна потраживања (- 49.890 KM) и стална средства која се састоје од опреме (13.346.672 KM), сталних средства у облику права (2.840.6332 KM), средстава у припреми (1.749.399 KM) и опреме ван употребе (28.822 KM).

Укупну пасиву Агенције чине краткорочне текуће обавезе (1.202.832 KM), обавезе према запосленима (324.514 KM), краткорочна разграничења (2.280.430 KM) и извори средстава (17.965.526 KM).

- **Попис имовине, обавеза и потраживања**

Агенција је имала активан став на утврђивању стварног стања имовине, имајући у виду да је предузела и активности на провођењу ванредног пописа у јуну 2010. године. Током ванредног пописа Агенција је извршила укњижење опреме у износу од 7.545.319 KM која представља донацију Европске комисије, а односи се на средства за развој телекомуникационог система (SDH мрежа). Укњижење је извршено на основу докумената о коначном пријему средстава (FAC-Final Asserptance Certificate) који датирају из 2008. и 2009. године, а према информацијама које су нам презентирани у Агенцији, Европска комисија је документацију о донацији доставила у 2010. години, након чега је извршено књижење у пословне књиге Агенције.

Сугеришемо да се убудуће за одобрене, а нереализоване донације покуша правовремено обезбиједити финална документацију донатора на основу које ће извршити књижења у евиденцији сталних средстава и главној књизи.

У проведеном редовном годишњем попису Агенције утврдили смо одређене недостатке који се односе на попис потраживања и обавеза, обрачун амортизације сталних средстава, те усаглашавање залиха материјала са материјалним и финансијским картица које се воде у Агенцији.

Годишњим пописом нису обухваћена потраживања и обавезе Агенције те смо на основу аналитике добављача која нам је презентирани у току ревизије утврдили да иста одговара стању обавеза према добављачима у главној књизи и билансу стања.

Обрачун амортизације за средства укњижена у 2010. години извршен је према важећим прописаним стопама, док је за средства набављена у претходним годинама извршен обрачун амортизације по стопама које је Агенција раније примјењивала.

Записником о попису залиха материјала (образаца) констатовано је да књиговодствена стања одговарају стању по попису. У току ревизије уочена су одређена неслагања са материјалним картицама у књиговодству, те је извршено ажурирање истих са Центром за персонализацију и достављена допуна извјештаја о стању фолија. Агенција је у току 2010. године предузела активности на ажурирању стања регистарских таблица, те сачинила преглед промјена од почетка пројекта, што је искориштено и приликом утврђивања стања по попису.

Препоручујемо Агенцији да преиспита недостатке у провођењу пописа и предузме одговарајуће активности на њиховом рјешавању, те да настави са активностима унапређења евиденција и правовременог књиговодственог евидентирања одређених промјена. У циљу успостављања ажурне евиденције о залихама материјала потребно је унаприједити сарадњу надлежног сектора са финансијско рачуноводственим сектором, те прилагодити вођење евиденција адекватно потребама ових служби.

- **Краткорочна потраживања**

У билансу стања Агенције приказана су краткорочна потраживања у износу од 49.890 КМ, а у главној књизи је евидентиран исти износ али са негативним салдом. Ради се о конту прелазног рачуна потраживања који припада активним контима и као такав не би требао имати негативан салдо. Током ревизије смо утврдили да је Министарство финансија и трезора БиХ извршило књижење на потражној страни конта краткорочних потраживања у износу од 98.072 КМ, што је узроковало негативан салдо на овом конту, а што се односи на поврат ПДВ који је плаћен у 2009. години из буџетских средстава за набавке по међународним споразумима. Агенција није била упозната нити је имала утицаја на наведено књижење. Мишљења смо да Министарство није требало извршити споменуто књижење уносом у главну књигу Агенције, нарочито без обавјештења о споменутом књижењу.

Препоручујемо Агенцији да у сарадњи са Министарством финансија и трезора БиХ проведе одговарајуће исправке наведеног књижења.

8. Јавне набавке

У прошлогодишњем извјештају сугерисали смо да се, не доводећи у питање функционалност Агенције, поступци за набавку роба и услуга проводе путем отвореног поступка који представља најтранспарентнији поступак. На основу извјештаја о проведеним набавкама који је сачинила Агенција, утврдили смо да су за набавку роба и услуга које су раније набављане путем преговарачког поступка проведени отворени поступци, те да су путем отворених поступака проведене набавке за које су закључени уговори укупна вриједности од 4.137.330 КМ. Међутим, и даље је заступљено провођење преговарачких поступака за набавке услуга одржавања софтвера за које Агенција не посједује изворни код или добављач посједује ексклузивна права за испоруке. Агенција је прије избора поступка тражила додатна појашњења Агенције за јавне набавке БиХ те додатно образложила разлоге за оправданост избора управо те врсте поступка. Путем преговарачког поступка проведене су сљедеће набавке:

- набавка Oracle лиценци (311.930 КМ)
- услуге одржавања апликације новчаних казни (42.120 КМ)
- услуге одржавања система апликације ЈМБ, ЛК/ВД (81.432 КМ)
- набавка и инсталација Master и Machine PC за ласерске машине за персонализацију докумената ((11.600 EUR)

- набавка и инсталација Vision Systema за ласерске машине за персонализацију докумената (98.150 EUR)
- набавка ЛК/ВД (792.000 КМ).

Препоручујемо Агенцији да, поред образложења и доказа о испуњености услова за примјеном преговарачког поступка, размотри и могућност додатне објаве намјере о провођењу преговарачког поступка како би набавку учинила довољно транспарентном. С обзиром да преговарачки поступци са једним добављачем нису прецизно дефинисани законским и подзаконским прописима у смислу потребних или довољних доказа за избор поступка, постизања ефеката преговора или додатне објаве намјере за провођења поступка, мишљења смо да је потребно додатно ангажовање и Агенције за јавне набавке БиХ у циљу успостављања добре праксе када су у питању преговарачки поступци.

Осим споменутих поступака проведен је преговарачки поступак за набавку система за издавање картица за дигиталне тахографе. Према Закону о радном времену, обавезним одморима мобилних радника и уређајима за евидентирање у друмском саобраћају³ Агенција је надлежна за набавку система, опреме и потрошног материјала за обављање послова персонализације и техничке обраде картица и вођење евиденције о издатим картицама за дигиталне тахографе. Као што смо већ навели у тачки 4. Извјештаја (Буџет), Савјет министара БиХ је донио Одлуку о финансирању провођења споменутог закона одобравањем средстава у износу од 2.000.000 КМ из вишка прихода над расходима РАК-а. Истом одлуком је одређена надлежност Агенције у поступку набавке, а као врста поступка којом ће се извршити набавка одређен преговарачки поступак⁴. Како је споменута набавка окончана закључивањем уговора у 2011. години, када ће доћи до реализације одобрених средстава, иста ће бити предмет ревизије за 2011. годину.

9. Приходи

У пословним књигама Агенције евидентирани су приходи у износу од 33.520.585 КМ по основу:

- издавања докумената (личних карата и возачких дозвола)
- регистрације возила (потврде о власништву, потврде о регистрацији, стикери, таблице)
- издавања пасоша

Приходи по основу личних карата, возачких дозвола и пасоша евидентирани су од краја марта 2010. године на шифри 9999 Трезор. Од априла 2010. године, односно од доношења Наредбе Министарства финансија и трезора БиХ о измјенама и допунама наредби о уплатним рачунима за административне таксе⁵ одређено је да се приликом уплате уписује шифра буџетског корисника која је основ за евидентирање у пословним књигама. Тако ови приходи у 2010. години нису обједињени на једној шифри и није могуће сравнити уплаћене, односно евидентирани приходи са подацима који су евидентирани у систему за издавање

³ Службени гласник БиХ број 48/10

⁴ Чланом 3. Одлуке ће се провести поступак набавке у складу са чланом 11. став (4) тачка а) алинеја 4) Закона о јавним набавкама БиХ тј. преговарачки поступак

⁵ Службени гласник БиХ број 20/10 (16.03.2010.године)

докумената који одржава Агенција. Према подацима Агенције, укупна вриједност издатих налога за рефундацију (поврат) надлежним органима је 25.416.720 КМ, што представља 70 % укупно наплаћених накнада за документе. Према тим подацима, укупно наплаћене накнаде требале би бити 36.309.600 КМ али то не представља укупан приход по основу издавања докумената. Наиме, Агенција доставља мјесечне податке о урађеним документима Министарству финансија и трезора БиХ (директно или путем Министарства цивилних послова БиХ) који су основ за пренос средстава надлежним органима, у складу са одлукама које регулишу наплату и рефундацију средстава по основу издавања докумената. Трансфер средства такође евидентира Министарство финансија и трезора БиХ, те би ти трансфери требали умањити наплаћене накнаде како би у пословним књигама приходи били тачно приказани у складу са планираним (Агенција приликом достављања захтјева планира само дио који припада буџету институција БиХ, односно 30% од цијене докумената).

Препоручујемо Агенцији да у 2011. години обезбиједи сравњење прихода са подацима о стварно извршеним уплатама на јединствени рачун трезора.

10. Остало

- **Донација Владе Шведске**

На основу два оквирна споразума потписаних између Шведске и Босне и Херцеговине у 2009. години донирана су средства путем Шведске агенције за међународни развој и сарадњу (СИДА) у износу од 4.500.000 шведских круна (751.142 КМ). Циљ пројекта је увезивање општина у процесу издавања биометријских путних докумената те је у 2009. години извршена набавка опреме у износу од 576.899 КМ. Опрема је према плану који је сачинила Агенција испоручена општинама у јануару и фебруару 2010. године, а дио опреме који су матични уреди добили из других пројеката није испоручен јер би у том случају имали по два идентична уређаја. Остатак опреме у вриједности од 54.280 КМ је остао у Агенцији и може се користити као резервна опрема или за друге намјене. На основу измјена и допуна посебног уговора, период током којег је Шведска финансијски подржала активности пројекта продужен је до краја 2010. године те је одређено да ће се средства користити у складу са приједлогом Агенције. По том основу извршен је пренос остатка неутрошених средстава у износу од 174.243 КМ у 2010. годину. На терет донације реализована су средства у износу од 38.392 КМ, а остатак средстава ће бити реализован у 2011. години, након испоруке по закљученом уговору о куповини, испоруци и инсталацији *Vision Systema* за ласерске машине за персонализацију докумената.

Препоручујемо Агенцији да у финалном извјештаја донатору, уколико исти не буде захтијеван у одређеној форми, достави детаљне податке о реализацији обе фазе пројекта, са спецификацијом и вриједношћу набављене опреме и извршене испоруке према корисницима.

11. Кореспонденција

Агенција је у остављеном року доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2010. годину. У коментарима су наведена образложења на налазе и препоруке из извјештаја и презентоване информације о активностима које ће бити предузете у 2011. години на рјешавању истих.

**Вођа тима за
финансијску ревизију**

Сњежана Баштинац, виши
ревизор

**Руководилац Одјељења за
финансијску ревизију**

Миро Галић, виши ревизор

У ревизији учествовали:

Аида Селимовић, ревизор

Драган Вукајловић, ревизор

Ивана Вујевић, помоћни ревизор

III ПРИЛОГ

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ И ИЗЈАВА О ОДГОВОРНОСТИМА

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенција за идентификациона документа евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиди да финансијски извјештаји за 2010. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04 и 49/09), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 33/07) и Правилником о рачуноводству буџета институција БиХ (Протокол Министарства број 01-Ст4-16-1810/05 од 30.05.2005. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2010. годину (Службени гласник БиХ број 103/09) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања и резултате пословања Агенције

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије.
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи;

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор:

Синиша Мацан

Преглед расхода буџета за 2010. годину

Назив институције: IDDEEA

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	12.197.000	-588.900	11.608.100	10.396.523	90
Бруто плате и накнаде	3.185.000		3.185.000	2.720.938	85
Накнаде трошкова запослених	640.000		640.000	620.487	97
Путни трошкови	218.000		218.000	210.763	97
Издаци телефонских и пошт.услуга	146.000	12.300	158.300	157.466	99
Издаци за енергију и ком. услуге	165.000		165.000	139.098	84
Набавка материјала	3.762.000	-938.400	2.823.600	2.791.595	99
Издаци за усл. превоза и горива	225.000	-47.300	177.700	121.666	68
Унајмљивање имовине и опреме	2.245.000		2.245.000	2.106.405	94
Издаци за текуће одржавање	1.302.000	384.500	1.686.500	1.243.871	74
Издаци за осигурање	13.000		13.000	5.748	44
Уговорене услуге и друге услуге	296.000		296.000	278.486	94

2. Капитални издаци	2.500.000	643.900	3.143.900	2.430.308	77
Набавка земљишта			0		
Набавка грађевина			0		
Набавка опреме	2.500.000	442.900	2.942.900	2.388.326	81
Набавка осталих сталних средс.		201.000	201.000	41.982	21
Реконструкција и инвес.одрж.			0		

3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		

I Укупно (1+2+3)	14.697.000	55.000	14.752.000	12.826.831	87
II Просјечан број запослених			155	135	87

4. Новчане донације			663.201	38.393	6
Донација Sida			174.243	38.393	22
ИРА-суфинансирање			488.958	0	0

5. Програм посебних намјена		2.000.000	2.000.000	0	0
Финансирање провођења Закона о радном времену		2.000.000	2.000.000	0	0

Руководство је ове извјештаје одобрило дана _____ 2011. године.

Директор
Синиша Маџан

Биланс стања на дан 31.12.2010. године

Назив институције: IDDEEA

Табела II

Опис	31.12.2009	31.12.2010.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1.Готовина, крат.потраживања, разграничења и залихе	12.145	71.397	588
Новчана средства	8.694	21.507	247
Краткорочна потраживања	3.451	49.890	1.446
Краткорочни пласмани			
Интерни финансијски односи			
Залихе			
Краткорочна разграничења			
2. Стална средства	11.553.866	17.965.526	155
Стална средства	29.408.868	39.317.392	134
Исправка вриједности	17.855.002	21.351.866	120
Неотписана вриједност сталних средстава	11.553.866	17.965.526	155
Дугорочни пласмани			
Дугорочна разграничења			
УКУПНО АКТИВА (1+2)	11.566.011	18.036.923	156

3. Краткорочне обавезе и разграничења	5.418.278	3.807.776	70
Краткорочне текуће обавезе	3.238.511	1.202.832	37
Краткорочни кредити и зајмови			
Обавезе према запосленима	246.975	324.514	131
Интерни финансијски односи			
Краткорочна разграничења	1.932.792	2.280.430	118
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	
Дугорочни кредити и зајмови			
Остале дугорочне обавезе			
Дугорочна разграничења			
5. Извори средстава	11.553.866	17.965.526	155
Извори средстава	11.553.866	17.965.526	155
Остали извори средстава			
Нераспоређени вишак прихода/расхода			

УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	16.972.144	21.773.302	128
------------------------------	-------------------	-------------------	------------

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.8. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника **неће бити уравнотежен** (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен

Руководство је ове извјештаје одобрило дана _____ 2011. године

Директор:
Синиша Маџан